

De inhoud van deze folder komt uit de Patient Journey App. Daarom kan het zijn dat sommige verwijzingen in deze folder niet juist zijn omdat zij naar een mogelijkheid in de app verwijzen. Om de informatie zo goed mogelijk te kunnen bekijken is het downloaden van onze app via de app store of google play store aan te raden. Deze app is gratis. Doorloop de volgende stappen om de app in gebruik te nemen:

- 1 Zoek naar Patient Journey in de App Store / Google Play of scan de QR code.
- 2 Download de app
- 3 Accepteer de push notificaties
- 4 Zoek naar ETZ behandelwijzer
- 5 Selecteer de juiste behandeling en druk op 'Start'.

Algemene info

Welkom

Welkom in de app van het ETZ. De informatie in deze app is bedoeld voor mensen die worden geopereerd dmv een stereotactische biopsie in de hersenen.

Meer informatie over: ETZ

Het ETZ is een topklinisch opleidingsziekenhuis en traumacentrum. Met drie locaties in Tilburg en Waalwijk is ETZ hét ziekenhuis voor alle inwoners van de regio Midden-Brabant, maar ook (ver) daarbuiten. Omdat iedere patiënt uniek is, bieden we zorg op maat. Wij gaan in gesprek met patiënten over wat zij voelen, denken en vinden. 'Oog voor jou' noemen we dat. Zo helpen we patiënten om samen met hun specialist de best passende behandeling te kiezen. Op deze wijze leveren wij onze patiënten zorg die Buitengewoon is.

Er is met u besproken dat u een stereotactische biopsie in de hersenen gaat krijgen. Gedurende de operatie route krijgt u veel informatie. Het is niet eenvoudig al deze informatie in één keer te onthouden. Deze app is bedoeld als aanvulling op en ter ondersteuning van de mondelinge informatie die u krijgt van uw zorgverleners. Daarnaast is het een hulpmiddel om u voor te bereiden op gesprekken en om uw eigen vragen/opmerkingen alvast te noteren. Ook voor uw naasten kan het nuttig zijn om deze informatie te lezen. Aarzel niet contact met ons op te nemen als u vragen heeft of wanneer u ergens niet tevreden over bent. Wij zijn er om u te helpen. Wij wensen u de komende periode veel sterkte toe.

ETZ (Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis)

Het TweeSteden ziekenhuis (TSz) en het St. Elisabeth Ziekenhuis (EZ) zijn per 14 augustus 2013 bestuurlijk gefuseerd. De werknaam is tegenwoordig Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis (ETZ). Het bestuurlijk samengaan van onze ziekenhuizen levert zowel op medisch kwalitatief

als op financieel gebied een positieve bijdrage aan de zorg in de regio, met als uitgangspunt 'Dichtbij wat kan, centraal wat moet'. De neurochirurgische zorg binnen het ETZ wordt op 1 locatie aangeboden (Elisabeth) wat betreft de opname, operatie en het polikliniek bezoek.

MijnETZ - Patiëntenportaal

Veilig toegang tot uw Persoonlijk Digitaal Patiëntendossier

Regelt u uw zaken graag digitaal? [MijnETZ](#) geeft u toegang tot uw medische dossier in ons ziekenhuis. De eerste keer moet u zich aanmelden met een activatiecode.

→ [Klik hier om naar het patiëntenportaal 'Mijn ETZ' te gaan](#)

Neurochirurgisch centrum Brabant

Neurochirurgie houdt zich bezig met operaties aan het zenuwstelsel (hersenen en wervelkolom). Het ETZ is hét neurochirurgisch centrum in Nederland: patiënten komen uit heel Nederland naar Tilburg.

Ruim 60 jaar staat - voorheen het St. Elisabeth Ziekenhuis en nu het ETZ - bekend om zijn neurochirurgische zorg, mede dankzij het [Gamma Knife Centrum Tilburg](#), waar we unieke radiochirurgische behandeling aanbieden. Neurochirurgische zorg wordt aangeboden in het Neurocentrum op ETZ Elisabeth.

Behandelaars

De volgende neurochirurgen zijn werkzaam in het Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis

-[Dr Al-Khawaja](#)

-[Dr Ardon](#)

-[Dr de Boer](#)

-[Dr Brouwers](#)

-[Dr Burhani](#)

-[Dr Depauw](#)

-[Dr Lamers](#)

-[Dr Lie](#)

-[Dr Nachtergaele](#)

-[Dr van der Pol](#)

-[Dr Rutten](#)

-[Dr Verfaillie](#)

-[Dr Verheul](#)

Informatie over de stereotactische biopsie

Waarom krijgt u een stereotactische biopsie

Tijdens een stereotactische biopsie wordt weefsel uit de hersenen weggenomen voor onderzoek. Meestal gaat het om weefsel van een hersengezwel.

De stukjes weefsel worden daarna in het laboratorium onderzocht door de patholoog (een specialist die cellen en weefsels van patiënten onderzoekt.)

Ongeveer 2 weken na de operatie krijgt u de uitslag van het weefselonderzoek van

de neurochirurg op de polikliniek Neurochirurgie.

Wat houdt de ingreep in?

Nadat met een speciaal meetinstrument de precieze plaats van het gezwel is berekend, wordt tijdens een stereotactische biopsie een stukje weefsel van een gezwel verwijderd.

Meer informatie over: Wat houdt de ingreep in ?

Dit meetinstrument is een kubus die op uw hoofd wordt vastgezet.

Met de kubus op uw hoofd wordt een CT- of MRI-scan gemaakt (zie ook de folders [CT-onderzoek](#) en [MRI-onderzoek](#)).

Aan de hand van de onderzoeken worden coördinaten berekend van de precieze plaats van het gezwel in het hoofd.

Op dat punt wordt de biopsienaald ingebracht.

Hiervoor wordt eerst een gaatje in de schedel gemaakt, waarna de biopsienaald in de hersenen wordt gebracht.

De biopsienaald is een holle, stompe naald.

Na het inbrengen van de biopsienaald kan weefsel van het gezwel in de naald worden gezogen.

Mogelijke problemen

Bij elke operatieve ingreep bestaat een risico op mogelijke problemen. Uw behandelend arts heeft deze al met u besproken.

Als u hierover nog vragen hebt, kunt u deze altijd aan uw behandelend arts stellen.

Meer informatie over: Mogelijke problemen

Meestal hangen mogelijke problemen samen met de plaats en de grootte van het gezwel in het hoofd. De belangrijkste complicatie is een eventuele nabloeding van het kleine wondje in de hersenen, dit komt erg zelden voor. Dit is wel de reden dat u na de operatie enige tijd bewaakt moet worden.

Vorbereiding

Ziekenhuisopname in beeld

Om u een idee te geven hoe een opname in het ETZ verloopt wordt er een filmpje gemaakt van opname tot ontslag.

Dit filmpje is nog niet klaar op dit moment.

De planning

De medewerkers van de operatieplanning Neurochirurgie regelen de planning van de opnames.

U wordt geopereerd door een neurochirurg of arts-assistent in opleiding. U krijgt minimaal 2 dagen vooraf een telefoontje wanneer, hoe laat en op welke afdeling u zich dient te melden.

Meer informatie over: De planning

De wachttijd verschilt per operatie en specialist. Dit kan betekenen dat u niet direct aan de beurt bent nadat u op de wachtlijst bent geplaatst. De wachttijd tot de operatie kan bijvoorbeeld beïnvloed worden door spoedoperaties. Een opname wordt altijd onder voorbehoud gepland. Dat wil zeggen dat op het laatste moment de opname niet door kan gaan i.v.m. bijvoorbeeld een spoedoperatie. De operatiedatum wordt door de operatieplanner Neurochirurgie aan u doorgebeld. Dit wordt minimaal 2 dagen van te voren gedaan. Incidenteel gebeurt het dat het op nog kortere termijn is, bijvoorbeeld als een operatie niet door kan/mag gaan bij een andere patiënt.

Mocht u bloedverdunners gebruiken dan kan het zijn dat u eerder informatie krijgt omtrent uw operatiedatum. U zult dan ook van de operatieplanner te horen krijgen of- en hoelang u vooraf met de bloedverdunners moet stoppen. Bij vragen over u operatiedatum kunt u mailen naar okplanningnrc@etz.nl

Neurochirurg in opleiding

Tijdens de operatie wordt de neurochirurg (meestal) geassisteerd door een neurochirurg in opleiding. Hij/zij zal een deel van de operatie uitvoeren, afhankelijk van zijn of haar vaardigheidsniveau. Sommige neurochirurgen in opleiding kunnen bepaalde operaties zelfstandig uitvoeren. Dit gebeurt enkel wanneer het opleidingsteam unaniem heeft vastgesteld dat de neurochirurg de ingreep beheerst. Wilt u hier meer over weten dan kunt u de folder [het ETZ als opleidingsziekenhuis in opleiding](#) lezen.

Het verpleegkundig spreekuur

Als u in overleg met de neurochirurg voor een operatie hebt gekozen, wordt er een afspraak gemaakt op het verpleegkundig spreekuur op de polikliniek. Dit gesprek is met een verpleegkundige welke ook werkzaam is op de afdeling Neurochirurgie.

Meer informatie over: Het verpleegkundig spreekuur

Enkele weken voordat u opgenomen gaat worden op etage D Neurochirurgie (zie ook de folder [Wegwijs op etage D, Neurochirurgie](#)) krijgt u een afspraak met de verpleegkundige. Tijdens dit gesprek zullen uw wensen t.a.v. de opname worden besproken, preoperatieve klachten worden uitgevraagd, er wordt uitleg gegeven over de gang van zaken tijdens de opname en over de verpleegkundige zorg rondom de operatie. Tijdens dit gesprek kan de verpleegkundige u geen operatiedatum vertellen. Wilt u meer informatie lezen over het verpleegkundig spreekuur Neurochirurgie, lees dan de folder [Verpleegkundig spreekuur Neurochirurgie](#).

Het anesthesiespreekuur

U wordt geopereerd op locatie ETZ Elisabeth. Daarvoor moet u het anesthesiespreekuur bezoeken op de polikliniek Anesthesiologie. U krijgt daarvoor een afspraak toegestuurd op uw huisadres.

Meer informatie over: Pre operatieve screening

Ter voorbereiding op de operatie en verdoving bezoekt u de polikliniek Anesthesiologie. Daar beoordelen verpleegkundig specialisten en physician assistants uw gezondheidstoestand en nemen zij zo nodig maatregelen om uw gezondheid te verbeteren. Ook bespreken zij het anesthesiebeleid met u en

beantwoorden zij uw vragen over de verdoving.

Soms zal het nodig zijn aanvullend onderzoek te laten doen. Vaak kan dit dezelfde dag nog, in sommige gevallen moet u op een later tijdstip nog een keer terugkomen. Er wordt geprobeerd om afspraken zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen.

U kunt u op het bezoek voorbereiden door thuis al na te denken over uw medische voorgeschiedenis, allergieën, operaties en eventuele anesthesieproblemen bij uzelf of in uw familie. Schrijf vragen die u hebt op, zodat u ze niet vergeet te stellen tijdens het gesprek.

Het is belangrijk dat u eventuele medicijnen of een actueel medicijnoverzicht meeneemt, wanneer u de polikliniek Anesthesiologie bezoekt. Dat geldt ook voor middelen die u zonder recept bij apotheek of drogist of via internet koopt. Voorafgaand aan het gesprek met de verpleegkundig specialist of physician assistant brengt een apothekersassistente uw eventuele medicijngebruik met u in kaart.

Wat is anesthesie?

Anesthesie betekent letterlijk gevoelloosheid. Dit houdt in dat de anesthesioloog er samen met de anesthesiemedewerker voor zorgt dat u de operatie of het onderzoek zonder pijn en op een prettige en veilige wijze doorstaat. Tevens waken zij met behulp van geavanceerde apparatuur tijdens de ingreep continu over uw lichamelijke toestand.

Er zijn verschillende vormen van anesthesie. Grofweg wordt een onderscheid gemaakt in algehele anesthesie (narcose) en regionale anesthesie (verdoving van een gedeelte van het lichaam). Bij de keuze voor de ene of de andere techniek wordt onder andere rekening gehouden met uw voorkeuren, met uw gezondheidstoestand en met de aard en duur van de operatie.

Vormen van verdoving

Algehele anesthesie

In het geval van algehele anesthesie (ook wel narcose genoemd) bent u tijdens de operatie of het onderzoek geheel buiten bewustzijn. De anesthesioloog brengt u in slaap door toediening van medicijnen via een infuusnaald; het in slaap vallen gaat heel snel. Terwijl u onder narcose bent, bewaken de anesthesioloog en anesthesiemedewerker onder andere uw hartslag, bloeddruk en ademhaling. Afhankelijk van uw gezondheidstoestand en van de zwaarte van de operatie, worden lichaamsfuncties nog uitgebreider bewaakt.

Door het toedienen van medicijnen en infuusvloeistoffen tijdens de operatie wordt uw conditie op peil gehouden en voelt u geen pijn. Tijdens de narcose ademt u door een buisje dat in de luchtpijp of keelholte is ingebracht. Dit buisje wordt ingebracht als u net onder narcose bent en wordt door de anesthesioloog verwijderd wanneer u wakker wordt gemaakt. U merkt weinig of niets van deze handelingen.

Regionale anesthesie

Er zijn verschillende vormen van regionale anesthesie. Welke vorm toegepast kan worden is

afhankelijk van de aard en duur van de operatie.

1. Spinale anesthesie

Via een prikje in uw rug wordt een verdovende vloeistof ingebracht die uw onderlichaam voor 2 tot 6 uur verdooft. De pijn van deze 'ruggenprik' is vergelijkbaar met het prikken van een infuus. Omdat de zenuwen naar uw spieren tijdelijk zijn uitgeschakeld, is het vaak niet mogelijk om uw benen te bewegen. Deze verdoving maakt het mogelijk om operaties onder de navel uit te voeren.

2. Epidurale anesthesie

Door middel van een prik in de rug (die vooraf plaatselijk wordt verdoofd) wordt een slangetje in de rug ingebracht. Via dit slangetje, waar u gewoon op kunt liggen, wordt de verdovingsvloeistof toegediend. Deze manier van verdoven wordt toegepast als pijnbestrijding bij bevallingen en bij sommige operaties.

Oproep operatiedatum

U wordt door de medewerker van de operatieplanning gebeld wanneer de operatiedatum is, dit is minimaal 2 dagen van te voren.

De medewerker vertelt u ook hoe laat u zich mag melden en op welke afdeling dat dat is.

Tevens wordt aan u doorgegeven vanaf hoe laat u niets meer mag eten en drinken.

Stoppen met bloedverdunners

Als u bloed verdunnende middelen gebruikt. Bijvoorbeeld Ascal®, Acetylsalicylzuur Cardio, Marcoumar®, Acenocoumarol, Pradaxa®, Plavix® of Aspirine®, dan dient u hiermee voor de operatie te stoppen. U wordt hier tijdig over geïnformeerd door de operatieplanning van de neurochirurgie. Bent u niet zeker of u bloedverdunners gebruikt, neem dan altijd contact op met uw huisarts of met uw apotheek.

Nuchter zijn

Het is erg belangrijk dat u nuchter bent voor de ingreep. Een lege maag voorkomt verslikken tijdens of direct na de operatie en voorkomt deels dat u misselijk bent of gaat braken na de operatie.

Van de operatieplanner Neurochirurgie krijgt u te horen vanaf welk tijdstip u nuchter moet zijn.

Meer informatie over: Nuchter zijn

Nuchter zijn als u op de dag **van** opname geopereerd wordt.

Wij hanteren de zogenaamde 6-2 regel. Dit houdt in dat u tot **6 uur** voor het tijdstip van de opname mag eten en drinken. En dat u **2 uur** voor het tijdstip van de opname alleen nog 'lichte dranken' mag drinken. Hiermee bedoelen wij water en (liever nog dan water) heldere suikerhoudende dranken zoals: appelsap, ranja, thee of koffie met suiker (melkproducten zijn niet toegestaan).

Het niet opvolgen van deze 6-2 regel kan uw gezondheid schaden en leiden tot uitstel van operatie of

onderzoek.

Afhankelijk van uw gezondheid en het soort operatie kan van bovenstaande richtlijnen worden afgeweken.

Dit bespreken we met u tijdens uw bezoek op de polikliniek Anesthesiologie.

Een slokje water drinken om medicijnen in te nemen is wel toegestaan.

Op de polikliniek Anesthesiologie is met u besproken welke medicijnen wel of niet ingenomen mogen worden.

Deze informatie vindt u terug op de bezoekerssamenvatting.

Tandenpoetsen is geen bezwaar.

Verdere informatie kunt u vinden in de folder als ['als u een ingreep onder anesthesie moet ondergaan'](#).

Wat kunt u meenemen naar het ziekenhuis?

De volgende zaken kunt u meenemen naar het ziekenhuis.

Meer informatie over: Wat kunt u wel en niet meenemen?

Benodigheden die u mee naar het ziekenhuis kunt nemen.

- Toiletpullen.
- Nachtkleding.
- Ondergoed.
- Makkelijke schoenen.
- Ochtendjas (eventueel).
- Gebittenbakje.
- Makkelijk zittende kleding, zodat u niet de hele dag in de pyjama hoeft te lopen.
- Rollator , als u dat hulpmiddel thuis al gebruikte.
- Medicijnen in originele verpakking.
- Geld (voor het winkeltje eventueel).
- Leesboek/ ereader of tijdschriften.
- Mobiele telefoon (heeft u die niet , kunt u gebruik maken van de afdelingstelefoon).

Wat kunt u beter niet meenemen.

- Veel geld.
- Pantoffels die erg los zitten.
- Sieraden.
- Waardevolle papieren, betaalcheques, pasjes.

Opname

Dag van opname

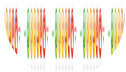
De meeste patiënten worden de dag voor de operatie opgenomen.

Meer informatie over: Dag van opname

De operatieplanner Neurochirurgie laat u telefonisch weten hoe laat u verwacht wordt op de verpleegafdeling Neurochirurgie.

- Voor een stereotactische biopsie in de hersenen wordt u drie dagen in het ziekenhuis opgenomen.
- U wordt op de dag van opname op de afgesproken tijd bij etage D, Neurochirurgie verwacht.
- Hier wordt u ontvangen door een verpleegkundige.
- De verpleegkundige informeert u over de gang van zaken op de verpleegafdeling.
- De verpleegkundige kijkt samen met u of er nog zaken zijn veranderd sinds het gesprek met de verpleegkundige op de polikliniek Neurochirurgie.
- Er wordt eventueel bloed geprikt.
- **Brengt u vooral uw medicijnen mee in de originele verpakking.**
- Als u al dexamethason gebruikt wordt deze medicatie doorgegeven. Als u geen dexamethason gebruikt beslist de arts of u met de inname van dexamethason moet gaan starten. Deze medicatie voorkomt dat er te veel zwelling in de hersenen ontstaat.
- In de loop van de dag komt de zaalarts bij u langs.
- Ter voorbereiding op de operatie worden uw haren gewassen met een speciale desinfecterende shampoo.
- De verpleegkundige vertelt u vanaf welke tijd u de volgende dag nuchter moet zijn.
- 's Avonds krijgt u, als u daar behoefte aan heeft, een slaaptablet voor een goede nachtrust.

Omgaan met pijn

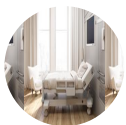

Pijn speelt een belangrijke rol bij een operatie. Pijn is een ingewikkeld verschijnsel. Er zitten zowel lichamelijke als emotionele en sociale kanten aan. De beleving van pijn en de hevigheid van pijn is afhankelijk van meerdere factoren. Het is belangrijk dat wij rekening houden met alle factoren die invloed hebben op uw pijn. Op die manier kunnen wij u de pijnbehandeling geven die het beste bij u past.

Het meten van pijn

Zowel op de dag van de operatie als de dag daarna, zullen wij uw pijn meten. Dat gebeurt door middel van een zogenaamd pijnmeetlatje. Op bovenstaande foto staat een lijn met aan de ene kant de tekst: geen pijn en aan de andere kant: heel veel pijn. Wij vragen u op deze lijn aan te geven hoeveel pijn u heeft. Aan de hand daarvan kan de verpleegkundige of arts uw pijnmedicatie bepalen of aanpassen.

De operatiedag

U kunt zich voorbereiden voor de dag van de operatie, met de volgende stappen:

Meer informatie over: De operatiedag

Wat u zelf of samen met de verpleegkundige kunt doen:

Voor de operatie

U wordt vandaag vóór 07.00 uur gewekt, zodat u zich tijdig kunt verzorgen.

Korte tijd voordat u naar de voorbereidingskamer van de operatieafdeling wordt gebracht wordt u gevraagd:

- **Om te plassen op het toilet.**
- **Een operatiehemd aan te trekken.**
- **uw sieraden af te doen.**
- **Eventueel de gebitsprothese uit te doen**

U wordt om 07.30 uur naar deze voorbereidingskamer gebracht. Daar wordt de kubus onder plaatselijke verdoving op uw hoofd bevestigd, zo nodig krijgt u pijnstilling toegediend. Tijdens deze behandeling zit u naast uw bed, op een stoel. Als het geheel goed op zijn plaats zit, wordt u met bed naar de röntgenafdeling gebracht. Hier wordt een CT-scan of een MRI-scan gemaakt. Hierna wordt u teruggebracht naar de verpleegafdeling. Op de verpleegafdeling wacht u totdat u opgeroepen wordt voor de operatie. Dit kan enkele uren duren.

Meer informatie over: Voor de operatie

Korte tijd voordat u naar de de operatieafdeling wordt gebracht krijgt u een medicijn ter voorbereiding op de verdoving (narcose).

Hierna wordt u naar de operatiekamer gebracht. Daar maakt u kennis met de anesthesioloog. Op de operatiekamer krijgt u een infuus en wordt de narcose toegediend.

De operatie

De neurochirurg kan u ongeveer vertellen hoelang de operatie gaat duren en wanneer u weer terug op de verpleegafdeling bent.

Meer informatie over: De operatie

Op de operatiekamer wordt u geopereerd onder volledige narcose.

Tijdens de operatie wordt er door de neurochirurg, met behulp van een biopsienaald, stukjes weefsel uit de hersenen weggenomen voor onderzoek.

Direct na de operatie

Na de operatie gaat u met bed naar de uitslaapkamer.

Meer informatie over: Direct na de operatie

- Het is normaal dat u na de operatie wondpijn hebt. U kunt ook misselijk zijn. U krijgt voor beide klachten medicijnen.
- Na de operatie hebt u een infuus in uw arm. Dit infuus blijft u een tijdje houden. Het infuus wordt

pas afgekoppeld als het drinken goed gaat.

- De kubus is inmiddels van het hoofd verwijderd. Op de plaats waar de kubus is bevestigd, hebt u een paar kleine wondjes, die met oplosbare hechtingen zijn gehecht.
- Op de wondjes zitten pleisters.
- Zodra u weer voldoende wakker bent en uw toestand het toelaat, wordt u met toestemming van de anesthesioloog terug naar de verpleegafdeling gebracht.

Na de operatie

Als u weer naar de verpleegafdeling bent gebracht:

- **Worden uw vitale functies, zoals ademhaling, circulatie (hartritme en bloeddruk) en bewustzijn goed bewaakt. De verpleegkundige voert ieder uur deze controles uit .**
- **Wordt het zuurstofgehalte in u bloed ieder uur gecontroleerd door middel van een klemmetje om u vinger.**
- **Mag u weer drinken en eten.**
- **Hebt u gedurende 6 uur bedrust.**
- **Hoeft u niet plat in bed te liggen.**
- **Krijgt u een injectie bij de navel om trombose (bloedstolsels) te voorkomen.**
- **Moet u na 4 uur al een keer hebben geplast. Lukt dat niet, dan wordt u blaas met een slangetje (katheter) eenmalig gelegegd.**

Na 6 uur stoppen de controles en mag u weer langzaam uit bed komen .

Meer informatie over: Na de operatie

Na de operatie kunt u pijn voelen bij het wondje. Hiervoor krijgt u pijnstillende medicijnen toegediend. Voor meer informatie hierover kunt u meer lezen in de folder [pijnmeting](#).

Het wondje van de operatie kan enkele dagen tot weken gevoelig blijven. Bij sommige mensen duurt dit langer.

Ontslaggesprek

Omdat u de eerste dag na de operatie met ontslag gaat, hebt u vandaag een ontslaggesprek met de verpleegkundige.

Meer informatie over: Ontslaggesprek

Tijdens het ontslaggesprek wordt u voorbereid op het naderende ontslag.

In dit gesprek komen een aantal vaste punten naar voren en heeft u de mogelijkheid om vragen te stellen.

Herstel

Eerste dag na de operatie

- **Vandaag mag u zelf douchen of verzorgen aan de wastafel, als u hierbij problemen ondervindt helpt de verpleegkundige u hierbij.**
- **De verpleegkundige controleert de wondjes en geeft u een schone pleister.**
- **U mag vandaag in de ochtend met ontslag.**

Ontslag

Voor het ontslag

Voordat u naar huis gaat worden er nog een aantal zaken geregeld.

Meer informatie over: Voor het ontslag

- Er wordt een controle afspraak gemaakt bij de neurochirurg dit is ongeveer twee weken na de operatie. De resultaten van het weefselonderzoek worden dan besproken.
- De ontslagbrief voor de huisarts wordt digitaal opgestuurd.
- Er wordt een digitaal recept naar de thuisapotheek gestuurd, voor eventuele medicijnen die u moet blijven innemen.
- U krijgt ook zorginstructies.

Apotheek

Als u een digitaal recept heeft gekregen, kunt u de medicijnen in de thuisapotheek ophalen.

Meer informatie over: Apotheek De Leij

Soms wordt in overleg met u het recept naar de apotheek in **ons** ziekenhuis gestuurd.

Doordat deze apotheek gekoppeld is met veel andere apotheken in de regio, kunnen ze hier via een computerkoppeling direct uw medicijngebruik bekijken en het recept dat digitaal aangeboden wordt verwerken met de actuele gegevens.

Deze gegevens worden op de computer in de apotheek bewaard.

Als u niet bent ingeschreven in een van deze apotheken, kunt u toch hier terecht. Ze beschikken dan echter niet over uw gegevens. **U heeft dan altijd een inschrijvingsbewijs nodig van de zorgverzekeraar.**

Ook kunnen ze dan niet direct nagaan of uw nieuwe medicijnen wel bij uw bestaande medicatie passen. Om uw medicijngebruik zo compleet mogelijk te houden, faxen ze het aangeboden recept, na uw toestemming, door naar uw eigen apotheek. Deze is daardoor ook op de hoogte van het aangeboden recept.

Dus: Een patiëntenpasje van het ziekenhuis wordt niet geaccepteerd, wel uw

inschrijvingsbewijs van de zorgverzekeraar. Ook moet u uw BSN nummer kunnen overleggen aan de apothekersassistenten. Dan kunnen zij u beter van dienst zijn.

Apotheek DeLeij in ETZ Elisabeth is geopend:

- Maandag tot en met vrijdag: 8.30-17.30 uur
- Zaterdag: 09.00-13.00 uur
- Zon- en feestdagen: gesloten

Telefoon: 013-5070854

Fax: 013-5070859

Mail: info@apotheekdeleij.nl

Adviezen voor thuis

Na een operatie volgt de herstelperiode.

De meeste mensen ervaren tijdelijke veranderingen in het functioneren, maar er kunnen ook blijvende veranderingen optreden.

Graag geven wij u meer informatie en adviezen over de herstelperiode.

Meer informatie over: Bewegen

- U mag vrij mobiliseren, maar het is raadzaam uw conditie gedurende 6 weken weer langzaam op te bouwen. Niet forceren en luisteren naar uw eigen lichaam.
- Druk op het hoofd moet u vermijden. U mag niet bukken met uw hoofd voorover. Ga bijvoorbeeld bij bukken door de knieën als u iets van de grond moet oprapen.

Rijvaardigheid

Een aandoening aan de hersenen kan gevolgen hebben voor de rijvaardigheid.

Daarom adviseren wij u om gedurende zes weken na de operatie voorzichtig te zijn met deelname aan het verkeer en geen auto te rijden.

Na deze zes weken is het in Nederland zo geregeld dat de verantwoordelijkheid bij de patiënt zelf ligt om te beoordelen of het veilig is om auto te rijden.

Indien u na 6 weken nog klachten ervaart is het niet verstandig auto te rijden.

Houden de klachten aan dan kunt u hiervoor een "Eigen verklaring" aanvragen bij het CBR (tegen een financiële vergoeding).

Het CBR zal bepalen of er een aanvullende gezondheidskeuring nodig is.

Uw neurochirurg doet hierover dus geen verdere uitspraken.

Wel willen wij u erop wijzen dat de concentratie en het reactievermogen verminderd kunnen zijn na een hersenoperatie en op deze manier van invloed kunnen zijn op uw rijvaardigheid.

Voor meer informatie verwijzen wij naar:

[Gezondheidsverklaring - CBR](#)

[Hersenoperaties en verkeer - NVvN](#)

Fietsen

Voor fietsen gelden geen wettelijke regels.

Na 6 weken mag U weer fietsen als u voldoende kracht, balans en conditie heeft.

Als u bijvoorbeeld niet goed kunt zien of een verminderd reactievermogen heeft, dan is het niet veilig om aan het verkeer deel te nemen.

Overleg met uw arts of verpleegkundig specialist.

Het verrichten van werkzaamheden

Of u uw werkzaamheden weer kunt oppakken, is afhankelijk van wat deze werkzaamheden inhouden.

In overleg met uw behandeld (bedrijfs)arts kunnen over het algemeen lichte werkzaamheden (werken aan een bureau of licht huishoudelijk werk) na zes weken opbouwend hervat worden, mits u goed oplet met bukken en tillen.

De zwaardere werkzaamheden (werk waarbij veel getild moet worden) mogen na drie maanden worden hervat.

Sporten

De eerste zes weken na de operatie mag u niet sporten.

In overleg met uw behandelend arts en/of fysiotherapeut kunt u weer beginnen met sporten.

Medicatie voor thuis

Het advies is om de eerste week 4x per dag 1 gram paracetamol in te nemen en dit later als de klachten dit toelaten, af te bouwen. Indien paracetamol onvoldoende helpt, neem dan contact op met uw huisarts.

Niet aangeboren hersenletsel

Door de aandoening of de operatie kan er (tijdelijk) schade aan de hersenen ontstaan (niet aangeboren hersenletsel). Dit kan diverse klachten veroorzaken. Daarom adviseren wij u (en eventueel uw naasten) om onderstaande patiëntfolder/app goed door te lezen.

[Informatie over gevolgen van hersenletsel en hoe hiermee om te gaan \(voor patiënten en direct betrokkenen\)](#) lezen.

Wond

- **48 uur na de operatie hoeft er geen pleister meer op de wond, mits deze droog is. Bij lekkage dagelijks de pleister verschonen. De pleister voor het douchen verwijderen en nadien een nieuwe pleister plakken. Pleisters zijn verkrijgbaar bij de apotheek.**
- **Vanaf de derde dag na de operatie mag u uw haren weer wassen met een milde shampoo zoals een iedere dag shampoo of babyshampoo tot een week nadat de hechtingen verwijderd zijn.**

- Het gebruik van haarkleuring of andere haarverzorgingsproducten mag pas nadat het met de neurochirurg op de poli besproken is.
- Indien de hechtingen nog niet zijn verwijderd op de verpleegafdeling, krijgt u een afspraak mee om op de polikliniek de hechtingen te laten verwijderen.
- Indien de wond is gehecht met oplosbare hechtingen, kan het voorkomen dat de knoopjes van de oplosbare hechtingen na 10 dagen nog zichtbaar zijn (de knoopjes zullen niet oplossen omdat ze buiten de huid zitten). U mag deze dan zelf verwijderen of als u dat niet aandurft, aan de huisarts vragen dit voor u te doen.
- Bedek uw hoofd en wond buiten bij extreme kou of felle zon in verband met tere hoofdhuid, littekenweefsel en het optreden van hoofdpijnlachten.

Meer informatie over: Wond

Bij de volgende wondproblemen moet u contact opnemen met de polikliniek Neurochirurgie:

- Abnormale zwelling van de wond.
- Opengesprongen wond.
- Pus uit de wond.

Wanneer moet u contact opnemen met de polikliniek Neurochirurgie?

Als u één van de volgende symptomen merkt, moet u contact opnemen met de polikliniek Neurochirurgie:

- Hoge koorts.
- Wondproblemen.
- Toenemende sufheid.

Meer informatie over: Wanneer moet u contact opnemen met de polikliniek Neurochirurgie?

Indien u vragen en/of problemen heeft, kunt u contact opnemen met het volgende telefoonnummer:

- binnen 48 uur na ontslag:

013-2216187 (regie afdeling)

- na deze periode (tijdens kantooruren):

013-2210300 (polikliniek Neurochirurgie)

Bij acute problemen na kantooruren, verzoeken wij u contact op te nemen met de huisartsenpost in uw woonplaats.

Belangrijke telefoonnummers

ETZ (Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis)

013-2210000

Locatie ETZ Elisabeth

Polikliniek Neurochirurgie
013-2210300
Route 42 neurocentrum balie 6 en 7
E-mailadres:
polinrc@etz.nl

Kliniek Neurochirurgie:
Etage D1, kamer 1t/m 16
013-2212242
Etage D3, kamer 32 t/m 47
013-2212243

Vragen over uw operatiedatum ?
okplanningnrc@etz.nl
Vragen over uw Gamma-knife behandeling ?
gammaknife@etz.nl
Vragen over de wond?
Nazorg@etz.nl
Overige vragen?
secretariaatnrc@etz.nl

Controle bezoek,uitslag weefselonderzoek

Na ongeveer 2 weken na de operatie krijgt u een afspraak bij de neurochirurg die u heeft geopereerd of bij de arts- assistent die bij de operatie aanwezig was.
Tijdens de operatie is weefsel weggenomen.
De behandelend arts bespreekt met u de uitslag van het weefselonderzoek en of u een nabehandeling moet ondergaan.
Ook wordt er besproken wanneer de verdere controle afspraken zijn.